

ГРАМАТИЧНІ "Я"- І "ТИ"-СУБ'ЄКТИ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПОЕТИЧНОМУ ТЕКСТІ XVIII-XX СТОЛІТЬ (СУБ'ЄКТИ В ПЛАНІ ПОЕТИЧНОГО ОЗНАЧУВАЛЬНОГО)

У статті розглядаються особливості реалізації граматичних "Я"- і "ти"- суб'єктів у плані означувального в англійських поетичних текстах XVIII-XX століть. Вербальне втілення граматичних "Я"- і "ти"-суб'єктів здійснюється відповідно до "законів" поетичного мовлення, які мотивують нароцування експресивного потенціалу поетичного висловлювання. Експресивна цінність граматичних "Я"- і "ти"-суб'єктів пов'язана з їх периферійним статусом. Ключові слова: "Я"-суб'єкт, "ти"-суб'єкт, означувальне, дескрипція, цитатія.

У лінгвістиці тексту використовуються дві основні інтерпретації терміна "суб'єкт": "суб'єкт" як один з двох компонентів предикативної структури речення і "суб'єкт" у значенні "носії пізнавальної, предметно-практичної та комунікативної діяльності", що асоціюється з концептом "людина" [1:327; 2:497, 498; 3:633; 4:876]. Можливість "співіснування" в лінгвістиці двох основних інтерпретацій суб'єкта – синтаксичної та прагматичної – зумовлена тим, що, виступаючи складним комунікативним цілим, текст (так само, як і ситуація усного мовленнєвого спілкування) звернуто, з одного боку, до системи мовних конститутивних одиниць, а з іншого боку – до комунікативного акту [5:90]. Особливості тексту як комунікативного утворення, що базується на використанні мови, визначають специфіку його суб'єктної структури, яка розгортається в двох сферах, відповідно до двох аспектів дослідження тексту: у сфері комунікації, де суб'єкту надається комунікативного статусу, і у сфері мови, де суб'єкт насамперед співвідноситься з певним денотатом.

Цілком очевидно, що суб'єкт у синтаксичній і суб'єкт у прагматичній інтерпретації – різноаспектні поняття. Однак у руслі сучасних наукових парадигм є можливість не лише зіставити різноаспектні характеристики суб'єкта, але й знайти лінію їх перетину. Це зумовлює вихід дослідження за рамки речення і звернення до граматичного суб'єкта висловлювання (типологію граматичного суб'єкта висловлювання див. [6]).

Особливий інтерес у цьому плані становить граматичний "Я"-суб'єкт висловлювання: "... одна з основних ліній прагматичної інтерпретації висловлювання – це "розшарування" "Я" мовця на "Я" як підмет речення, "Я" як суб'єкта мовлення, нарешті, на "Я" як внутрішнє "Его"¹, що контролює самого суб'єкта" [1:327]. Відповідно, "Я" постає як полісуб'єкт, що вбирає в себе характеристики суб'єктів різних аспектів: синтаксичного та комунікативного:

In all my griefs – and God has given my share –
I still had hopes my latest hours to crown...
[O. Goldsmith, 1: 25]

Прикладом "нашарування" різноаспектних суб'єктних характеристик є також граматичний "ти"-суб'єкт, що ідентифікує адресата:

You call me with a puny call,
You talk, you smile, you nothing do...
[C. Rossetti, 2: 32]

Синонімічність термінів "суб'єкт" і "комунікант" визначена антропологічно, оскільки семантика даних термінів бере свій початок від концепту "людина". У прагматичній інтерпретації суб'єкта постає як *мовна особистість, ініціатор вербальної комунікації*.

Властивістю поетичної комунікації, егоцентричні "Я" і "ти" широко представлені в текстах поезії, що й зумовлює доцільність дослідження відповідних типів граматичного суб'єкта на матеріалі поетичних текстів. Робота ж з поетичним текстом в свою чергу стає фактором, що визначає загальний ракурс дослідження, а саме: його спрямованість у поетичне русло, врахування специфічних властивостей поетичного мовлення, і насамперед – емотивної зумовленості поетичного змісту. Поняття емотивності тісно пов'язане з поняттям експресивності, яка сприймається як сукупність семантико-стилістичних ознак одиниці мови, що забезпечують її здібність виступати в комунікативному акті як засіб вираження ставлення мовця до змісту або до адресата мовлення [2:591]. Творчий розум поета винаходить такі мовленнєві варіанти, які сприяють цілям адекватної передачі поетичного змісту. Це стає можливим насамперед за рахунок семантичних та функціональних перетворень мовних засобів [8:3, 4, 166].

Дослідження засобів експресивної реалізації граматичних "Я"- і "ти"-суб'єктів в англійському поетичному тексті здійснювалося нами в плані означуваного, в плані означувального і в плані комбінування суб'єктів у реченні та тексті, тобто на всіх рівнях, визначених функціональною специфікою суб'єкта. У завдання ж пропонованої роботи входить розглядання особливостей експресивної реалізації визначених типів граматичного суб'єкта в плані поетичного означувального.

¹ Одне з значень терміна "суб'єкт" – "моє Я або Его" [7:1415].

Повна змістова структура граматичного суб'єкта висловлювання є значно ширшою, ніж просте *означуване* суб'єкта речення, оскільки включає не тільки семантичний компонент, але і комунікативний, який визначає статус комуніканта. За граматичними "Я"- і "ти"-суб'єктами поетичного висловлювання стоїть не лише поняття про предмет або об'єкт, що набуває статусу суб'єкта, а поетичне явище, якому надається певна значущість у загальному плані поетичної комунікації (за граматичним "Я"-суб'єктом – *адресант*, за граматичним "ти"-суб'єктом – *адресат*).

Детальний розгляд питань, пов'язаних із вербальним втіленням суб'єкта речення, передбачає звернення до більш широкої теми – про розподіл функцій між компонентами предикативної структури [9:378; 10; 11: 119, 123, 124 та ін.]. Суб'єкт називає носія предикативної ознаки, а предикат визначає саму ознаку, що предикуються. Головна функція суб'єкта полягає в ідентифікації предмета судження, головна функція предиката – у характеристиці сутності, яка ідентифікується суб'єктом. Функціональна специфіка компонентів предикативної структури зумовлює особливості їх вербалізації. Суб'єкт частіше реалізується одним словом [11: 119], яке представляє номінацію сутності, що ідентифікується. Предикат нерідко включає більше слів-компонентів [11:119]: всі характерні, а також емотивно-оцінні елементи смислу пов'язані з предикатом [10: 244].

Суб'єктну позицію найчастіше посідають іменник або займенник, межа між якими визначається, головним чином, відмінністю в призначенні. Якщо ім'я призначене для номінування, то призначеність займенника обмежується лише вказуванням на предмет чи об'єкт, названий раніше, або той, що знаходиться у полі зору мовця. У тексті займенник вживається переважно як синонім-замісник.

У суб'єктній позиції може виявитися не тільки одниничне слово, але й описовий вираз. Особливість описових виразів у позиції суб'єкта полягає у їх функціональному дуалізмі: не лише для називання предмета або об'єкта, але й для повідомлення про нього певної інформації [12: 332]. Іншими словами, власне суб'єкта функція поєднується з функцією предиката. Ступінь "освоєння" суб'єктом предикатної функції може бути різним (у залежності від характеру інформації, що вводиться). Даний факт є причиною неоднорідності описових виразів. Згідно з завданнями пропонованої роботи ми вважали за доцільне слідом за А. Вежицькою [10] та Н.Д. Арутюною [12; 13] поділити всю різноманітність описових виразів на два типи: "опис" та "цитата". Специфіка інформації, що вводиться, є критерієм розмежування двох типів описових виразів. Терміном "опис" нами означено описові вирази, в яких характеризуюча інформація ґрунтується на об'єктивних даних. Терміном "цитата" означено описові вирази, в яких характеризуюча інформація ґрунтується на суб'єктивній оцінці (включаючи вирази метафоричного типу) [6]. Наприклад:

опис:

"моє серце", "мої сподівання"

My heart is sad, my hopes are gone

[G.G. Byron, 3: 101];

"твоє серце"

Who that one, you ask? Your heart instructs you.

[R. Browning, 4: 737];

цитата:

"моя визволена душа"

Then my delivered soul herself shall learn

A darker knowledge...

[W.B. Yeats, 5: 164];

"твоє стомлене серце"

Thy worn-out heart will break at last –

My Mary!

[W. Cowper, 6: 226].

Об'єктивна інформація, що міститься в описі, наводиться з метою конкретизації – вказівки на окремі ознаки або відношення, на підставі яких здійснюється виділення предмета (чи об'єкта) з класу. Класифікація таких ознак та відношень була представлена Н.Д. Арутюною [13: 21]. "Цитата" охоплює характеристику широкого плану, включаючи емотивно-оцінний елемент смислу. Вирази оцінного типу менш придатні для цілей ідентифікації, оскільки значна частина їх змісту спрямована на вираження ставлення мовця до предмета судження [13:22; 10:244]. Речення, що містить оцінні узагальнення в позиції суб'єкта, може бути розглянуте як кон'юнкція двох речень [10: 257].

Виходячи з основних положень теорії прототипів [14:140-145; 15:47-57; 16], ми розглянули суб'єкт як прототипічну категорію: суб'єкт-прототип визначено як член категорії, що реалізує специфічні суб'єктні властивості або функції у "найбільш чистому вигляді", "без інших властивостей" або функцій. Специфіка суб'єкта у плані означувального зумовлена призначеністю для ідентифікації предмета, про який ідеться, дійсності. Відповідно, суб'єкт-прототип у плані означувального постає як одиниця, що реалізує лише функцію ідентифікації, без включення функцій характеристики та оцінки [6: 30].

Можливість різноманітного смислового наповнення ліричного "Я" не спричиняє суттєвої відмінності у способах його вербальної реалізації. При всій варіативності змісту "Я" (будь то автономне авторське, узагальнене або персональне "Я"), засоби його вербального втілення у поетичному тексті ідентичні і зумовлені специфікою "Я" як егоцентричного та поетичного явища.

В умовах усного мовленнєвого спілкування адресант, вказуючи на себе, використовує займенник першої особи однини. У додатковій конкретизації немає необхідності, оскільки в егоцентричному "Я" внутрішньо закладена певна семантична надмірність: "Я" мовця зумовлене саме актом мовлення [17: 40-41; 18: 336]. "Я"-суб'єктність – прояв природної егоцентричності людського мовлення [17: 38; 19:3]. У письмовому художньому мовленні спостерігається аналогічна ситуація: "Я" зумовлене, насамперед, цілим висловлюванням мовця або того, хто пише. Основним, прототипічним засобом втілення значення "Я" як для поезії, так і для художньої прози залишається займенник першої особи однини (70,28% від загальної кількості прикладів). Однак у поетичних текстах, і особливо у текстах ліричної поезії спостерігається активізація дескрипцій – "моє серце", "моя душа", "мої думки" та ін., що цілком "співзвучно" настанові поета-лірика: висловити емоційний стан ліричного суб'єкта. Прикладом може служити наступний фрагмент, в якому використання дескрипцій "мої виски", "мій пульс", "мій мозок" ("мої думки"), "мій погляд" допомагає зосередити увагу на стані внутрішньої депресії, в якому перебуває мовець:

My temples throb, my pulses boil,
I'm sick of Song, and Ode, and Ballad –
So, Thyrsis, take the Midnight Oil,
And pour it on a lobster salad.

My brain is dull, my sight is foul,
I cannot write a verse, or read, –
Then, Pallas, take away thine Owl,
And let us have a lark instead.
[T. Hood, 7: 80].

Неважко помітити, що займенник і дескрипція не ідентичні у плані рівня експресії, який визначається ними: дескрипція надає всьому висловлюванню явно піднесений тон, у той час як займенник сприймається більш нейтрально. Порівняємо:

"Я" – "мої сподівання"
My hopes no more must change their name,
I long for a repose that ever is the same.
[W. Wordsworth, 8: 606];

"Я" – "моя душа"
How do I love? Let me count the ways.
I love thee to the depth and breadth and height
My soul can reach, when feeling out of sight
For the ends of Being and ideal Grace.
[E. B. Browning, 9: 23].

За займенниковим "Я" завжди – *людина* (або конкретна особистість, або *людина* взагалі), на яку це "Я" безпосередньо вказує. Тому суб'єкт, виражений займенником, сприймається читачем нейтрально, як "немаркований суб'єкт поверхневої структури" [20: 33]. За суб'єктом-дескрипцією – складна система когнітивно-вербальної трансформації, в результаті якої той же самий концепт – "*людина*" – передається за допомогою іншого, суміжного поняття, якому надається менший (або нульовий) ступінь індивідності: "душа", "серце", "думки", "очі" і т.п. (поняття "ступінь індивідності" див. [18]). І відповідно, експресивність у подібних випадках визначається не основним, а суміжним денотатом (або сигніфікатом), з яким безпосередньо узгоджується предикат: дане узгодження має метафоричний характер. Так, у наведеному нижче фрагменті дескрипція "мої спогади" використовується як поетичний синонім нейтрального варіанта – "Я згадував". При цьому, абстрактне поняття "спогади", за допомогою якого передається значення "людина", опиняється у безпосередній семантичній спаяності з дієсловом-предикатом, визначаючи метафору: "мої спогади ... перебільшили дитячий захват". Це і є причиною експресивного "сплеску":

My memories had magnified
So many times childish delight.
[W. B. Yeats, 5: 97].

Дескриптивне "Я" внаслідок семантичної двоярусності та стилістичної піднесеності є чужорідним елементом у природній мовленнєвій ситуації. У поетичному ж тексті, в умовах "узакононого" згущення семантики "тісністю віршового ряду", дескрипція є, певно, одним з найбільш ефективних засобів реалізації інтенцій по-

ета-лірика: донести до читача всю складність емоційного стану ліричного суб'єкта, особливості його внутрішнього "Его".

Суть дескриптивного "Я" полягає в тому, що основне поняття – "людина" – передається за допомогою іншого, суміжного поняття, наділеного властивістю поетичної символіки. Ряд суміжних понять, за допомогою яких у поетичних текстах передається значення "людина", досить широкий. Це – "душа", "серце", "дух", "думки", "кров" ("пульс"), "очі" та ін. Відповідно, варіанти дескриптивного "Я" також різноманітні: "моя душа", "моє серце", "мій дух", "мої думки", "моя кров" ("мій пульс") "мої очі" та ін. Чільне місце у цьому ряду належить концептам "душа" і "серце". Відомо, що поняття стає символом завдяки набутої ним значущості у житті людського колективу. Для народів християнської культури такою значимістю наділені насамперед концепти "душа", "серце", "дух", що й надало підстави для їх опоетизування.

Вважаємо, що вищезазначене і є головною причиною найвищої частотності дескрипцій "моя душа" і "моє серце" у поетичних текстах XVIII-XX століть ("моя душа": XVIII століття – 21,35% від загального числа дескрипцій, XIX століття – 41,75%, XX століття – 26,66%; "моє серце": XVIII століття – 44,39%; XIX століття – 37,86%, XX століття – 40%).

У ліричних текстах у позиції граматичного суб'єкта зустрічаються не тільки дескрипції – поетичні синоніми займенникового "Я" ("моя душа", "моє серце", "мої думки" та ін.), але й вирази оцінної семантики, які набувають характеру явних цитат: "моє бідне серце", "моє розбите серце", "моя світла душа" і т.д. Цитатне "Я" – явище ще більш унікальне, ніж "Я" дескриптивне, і, відповідно, ще більш рідкісне: у нашій вибірці загальне число прикладів із дескриптивним "Я" у 9,11 раз перебільшує кількість прикладів із цитатним "Я". Суть цитатного "Я" – в тому, що своє опосередковане, дескриптивне "Я" мовець додатково огортає сіткою особистих асоціацій. Метафоричне визначення самого себе включає елемент оцінності, який є показником ставлення мовця до себе. Так, у наведеному нижче фрагменті *"де моя світла (біла) душа вперше поцілувала губи гріха"* "Я" мовця реалізовано за допомогою поетичного синоніма – "моя світла душа". Останній являє собою цитатний вираз, в якому значення "людина" передається через суміжне поняття – "душа". Більш того, "моя душа" метафорично визначається як "світла" (у значенні "незаймана"). Таким чином, у цитатному виразі самономінація поєднується з оцінюванням самого себе на певному життєвому етапі. Даний цитатний вираз у позиції граматичного суб'єкта набуває особливої експресивної значущості завдяки двоспрямованій метафоризації змісту: по лінії "Суб'єкт – Предикат" ("душа поцілувала") і усередині описового виразу ("світла душа"):

... better to stand aloof
Far from these slanderous fools who mock my life
Knowing me not, better the lowliest roof
Fit for the meanest hind to sojourn in,
Than to go back to that hoarse cave of strive
Where my white soul first kissed the mouth of sin.
[O. Wilde, 10: 803].

Головним, прототипічним засобом реалізації "ти"-суб'єкта в англійських поетичних текстах вищезазначеного періоду (так само, як і в усному мовленні) є займенник другої особи "you" ("ти", "ви"): XVIII століття – 94,33% прикладів, XIX століття – 93,3%, XX століття – 95,54%. Займенниковий "ти"-суб'єкт сприймається, головним чином, нейтрально. Наприклад:

"вночі ти будеш спати і бачити сні..."
And certainly at night you'll sleep and dream,
Live through the day and bustle as you please...
[R. Browning, 4: 624].

За частотністю вживання дескриптивний "ти"-суб'єкт суттєво поступається займенниковому: XVIII століття – 3,77% прикладів, XIX століття – 5,15%, XX століття – 3,18%. У випадках дескриптивного "ти" простежується ситуація, аналогічна тій, котра була визначена відносно дескриптивного "Я". У дескриптивному варіанті загальне значення "людина" передається через суміжне поняття, якому властивий менший (або нульовий) ступінь індивідності, що зумовлює метафору по лінії "Суб'єкт – Предикат" при визначенні експресивної значущості дескрипції. Основними поетичними синонімами займенникового "ти" є дескрипції "твоє серце" і "твоя душа", спроможні у найбільш повному обсязі передати значення "твое внутрішнє Я" ("твої почуття"):

Though thy Soul with my grief was acquainted,
It shrunk not to share it with me...
[G. G. Byron, 3: 201].

Найнижчою частотністю вживання характеризується цитатне "ти" (XVIII століття – 1,88% прикладів, XIX століття – 1,55%, XX століття – 1,27% прикладів). Сутність цитатного "ти" ("твое лагідне серце", "твое стомлене серце") – у тому, що опосередковане, дескриптивне "ти" передається через суміжне поняття, яке огортається сіткою асоціацій мовця, котрий припускає оцінку адресата з боку адресанта. Наприклад:

"твое лагідне серце"

Thy soft heart refused to discover

The faults which so many could find...

[G. G. Byron, 3: 201].

Таким чином, прототипічні, займенникові "Я"- і "ти"-суб'єкти є нейтральними. "Я"- і "ти"-суб'єкти, реалізовані дескрипцією, набувають периферійної значущості внаслідок того, що характеризуюча інформація, яка міститься у дескриптивних "Я" і "ти", наповнена не ідентифікуючим, а емотивним змістом, що зумовлює експресивну значущість подібних варіантів. Ідентичність засобів експресивної реалізації "Я"- і "ти"-суб'єктів є, певно, відбиттям аналогії в плані змістової структури, а саме: узуальної фіксованості значення "комунікант" (в "Я" – значення "людина-адресант", у "ти" – "людина-адресат"). Головними поетичними синонімами займенникових "Я" і "ти" є дескрипції "моя душа / моє серце", "твоя душа / твоє серце", в основі яких – поняття, що наділені властивістю поетичної символіки. Поетична символіка, в свою чергу, визначається факторами загальнолюдського масштабу. Саме концепти "душа" і "серце" спроможні в повному обсязі охопити той зміст, який традиційно вкладається в поняття "внутрішнє Его": "Его" як основний регулятор поведінки людини в зовнішньому світі. Сутність цитатного "Я" ("моя світла душа", "моє бідне серце") полягає в тому, що своє опосередковане, дескриптивне "Я" мовець додатково огортає сіткою особистих асоціацій, внаслідок чого самономінація поєднується із самооцінкою. Сутність цитатного "ти" ("твое лагідне серце", "твое стомлене серце") – у тому, що опосередковане, дескриптивне "ти" передається через суміжне поняття, яке огортається сіткою асоціацій мовця, що припускає оцінку адресата з боку адресанта.

1. Степанов Ю.С. В поисках прагматики (Проблема субъекта) // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – 1981. – Т. 40. – №4. – С. 325–332.
2. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 685 с.
3. Философский энциклопедический словарь / Редкол.: С.С. Аверинцев, Э.А. Араб-Оглы, Л.Ф. Ильичев и др. – 2-е изд. – М.: Советская энциклопедия, 1989. – 816 с.
4. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / Ed. by A.S. Hornby. – London: Oxford University Press, 1975. – 1055 p.
5. Сусов И.П. О двух путях исследования содержания текста // Значение и смысл речевых образований. – Калинин: Изд-во Калининского гос. ун-та, 1979. – С. 90–103.
6. Хавхун А.П. Способы экспрессивной реализации грамматического субъекта в поэтическом тексте (на материале английской поэзии XVIII–XX веков): Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – Киев, 1998. – 183 с.
7. Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language. – New York – Avenel: Gramercy Books, 1994. – 1854 p.
8. Ковтунова И.И. Поэтический синтаксис. – М.: Наука, 1986. – 206 с.
9. Арутюнова Н.Д. Предложение и его смысл. Логико-семантические проблемы. – М.: Наука, 1976. – 383 с.
10. Вежбицка А. Дескрипция или цитация // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1982. – Вып. XIII: Логика и лингвистика. – С. 237–262.
11. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса. – М.: Прогресс, 1988. – 656 с.
12. Арутюнова Н.Д. Семантическая структура и функции субъекта // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – 1979. – Т. 38. – №4. – С. 323–334.
13. Арутюнова Н.Д. Лингвистические проблемы референции // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1982. – Вып. XIII: Логика и лингвистика. – С. 5–40.
14. Краткий словарь когнитивных терминов / Кубрякова Е.С., Демьянков В.З., Панкрац Ю.Г., Лузина Л.Г. – М.: Изд-во МГУ, 1996. – 245 с.
15. Семантика и категоризация / Фрумкина Р.М., Михеев А.В., Мостовая А.Д., Рюмина Н.А. – М.: Наука, 1991. – 168 с.
16. Бондарко А.В. Категориальные и некатегориальные значения в грамматике // Принципы и методы семантических исследований. – М.: Наука, 1976. – С. 180–202.
17. Воробьёва О.П. Текстовые категории и фактор адресата. – К.: Вища школа, 1993. – 200 с.
18. Степанов Ю.С. Иерархия имен и ранги субъектов // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – 1979. – Т. 38. – №4. – С. 335–348.
19. Химик В.В. Категория субъективности и ее выражение в русском языке. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1990. – 184 с.
20. Fillmore C.J. The case for case // Universals in linguistic theory. – London. – New York – Sydney – Toronto, 1968. – P. 1–88.

1. The Poems and Plays of Oliver Goldsmith / Edited by A. Dobson. – London: J.M. Dent and Sons, 1930. – P.1–128.
2. Rossetti C. Poems / Selected by P. Porter. – Hong Kong: Imago, 1996. – 59 p.
3. Byron G.G. Selections. – Moscow: Progress Publishers, 1979. – 520 p.
4. Browning R. The Poems. Vol. One. – London: Penguin Books, 1981. – 1191 p.
5. Yeats W.B. Selected Poetry / Edited by N. Jeffares. – London: Pan Books. – 256 p.
6. A Book of English Poetry / Edited by G.B. Harrison. – London: Penguin Books, 1950. – P. 178–408.
7. The New Oxford Book of Light Verse / Chosen by K. Amis. – Oxford – New York: Oxford University Press, 1992. – P. 19–329.
8. Wordsworth W. The Poems Vol. One. / Edited by J.O. Hayden. – London: Penguin Books, 1990. – 1066 p.
9. Browning E.B. Poems / Selected by P. Porter. – Hong Kong: Imago, 1996. – 61 p.
10. The Complete Works of Oscar Wilde. With an Introduction by V. Holland. – London: Collins, 1991. – P. 709–860.

Матеріал надійшов до редакції 19.02.2004 р.

Хавхун А.П. Грамматические "Я"- и "ты"-субъекты в английском поэтическом тексте XVIII-XX веков (субъекты в плане поэтического означающего).

В статье рассматриваются особенности реализации грамматических "Я"- и "ты"-субъектов в плане означающего в английских поэтических текстах XVIII-XX веков. Вербальное воплощение грамматических "Я"- и "ты"-субъектов осуществляется в соответствии с "законами" поэтической речи, мотивирующими наращение экспрессивного потенциала поэтического высказывания. Экспрессивная ценность грамматических "Я"- и "ты"-субъектов связана с их периферийным статусом. Ключевые слова: "Я"-субъект, "ты"-субъект, означающее, дескрипция, цитация.

Khavkhun A.P. The Grammatical "I"- and "You"-Subjects in English Poetic Texts of the XVIII-XX Centuries: Perspective of the Poetic Signifier.

The paper deals with the grammatical "I"- and "you"-subjects realization in the perspective of the signifier in English poetic texts of the XVIII-XX centuries. The grammatical "I"- and "you"-subjects presentation in the perspective of the signifier in a poetic text is determined by the norms of poetic speech which favour the enhancement of the poetic utterance expressive potential. The expressive value of the grammatical "I"- and "you"-subjects is found to be linked to their peripheral status. Key words: "I"-subject, "you"-subject, signifier, description, quotation.